

FOCUS ACADEMIC

Masa Rotundă
„Succes și eșec în istoria intelligence-ului românesc în secolul XX”
20 Aprilie 2016

În contextul demersurilor Serviciului Român de Informații de promovare a culturii de securitate și deschidere către mediul academic, Institutul Național de Studii de Intelligence (INSI) a organizat, sub egida Academiei Naționale de Informații „Mihai Viteazul” (ANIMV), în data de 20 aprilie 2016, la sediul instituției, Masa Rotundă cu tema: **„Succes și eșec în istoria intelligence-ului românesc în secolul XX”**.

Evenimentul s-a dorit a fi primul din seria de manifestări științifice dedicate istoriei intelligence-ului: *„Repere identitare ale intelligence-ului românesc. De la memorie, la actualitate”*, fiind un bun prilej de dialog, de diseminare a expertizei și preocupărilor specialiștilor din domeniul academic și de cercetare la nivel național. Dezbateră liberă și pragmatică a fost focalizată pe momente cruciale care au determinat evoluția specifică atât a structurilor naționale de intelligence cât și a statului român de-a lungul tumultuosului secol XX.

Au participat, ca invitați:

- Prof. univ. dr. Dragoș Petrescu, Președintele Colegiului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS);
- Prof. univ. dr. Cristian Troncotă (Facultatea de Științe Socio-Umane, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu);
- Dr. Constantin Corneanu, Asociația Europeană de Studii Geopolitice și Strategice „Gh. I. Brătianu”;
- Lector univ. dr. Alin Spânu, Facultatea de Istorie, Universitatea din București;
- Consilier superior dr. Florian Banu, CNSAS;
- Consilier superior dr. Liviu Țăranu, CNSAS;
- Reprezentanți ai unor direcții din cadrul Serviciului Român de Informații și studenți din cadrul ANIMV.

Din partea Institutului Național de Studii de Intelligence, ANIMV, a prezentat un *Cuvânt de deschidere* lector univ. dr. Gabriel Sebe, prorector pentru cercetare în cadrul ANIMV și cadru didactic asociat la Facultatea de Științe Politice a Universității din București:

Această manifestare reprezintă un prim pas în încercarea de a construi o componentă identitară a intelligence-ului românesc, concepută ca interacție interoperabilă între perspectivele academice și viziunea profesională, inerent asumată de către Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”. Domeniul istoriei are o interacție intelectuală aparte cu orice alt domeniu al cunoașterii umane, însă, în ceea ce privește cultura de intelligence, aceasta devine o simbioză. În particular, subiectul succes-eșec abordat istoric prezintă potențialul de valorificare, în viitor, adoptând maniere de gândire proprii intelligence-ului ca disciplină. Totodată, studiile de securitate devin beneficiarul implicit al unui astfel de demers pe care îl dorim după parcurgerea și valorificarea evenimentului de astăzi transformat într-un program de cercetare peren, asumat de instituții academice și academico-militare.

Moderatori: dr. Ioan Codruț Lucinescu și dr. Sorin Aparaschivei, cercetători INSI.

Paleta de studii prezentate de către specialiști a fost vastă și de mare interes științific, precum:

- „Spionii care ne apărau. Despre succesele (ficționale) ale Securității și ale regimului Ceaușescu”, autor Dragoș Petrescu;
- „Succese și eșecuri în activitatea serviciului secret pe spațiul sovietic în perioada interbelică”, Cristian Troncotă.
- „O perspectivă istorică asupra succesului și eșecului ca elemente de imagine ale intelligence-ului românesc” - Florian Banu;
- „Acțiuni de contraspionaj în România, 1914-1916” - Alin Spânu;
- „Spionajul românesc după defecțiunea generalului Ion Mihai Pacepa (1978)” - Liviu Țăranu;
- „Relațiile internaționale, sferele de influență și intelligence-ul românesc. Studiu de caz: 23 August 1944 versus 22 Decembrie 1989” - Constantin Corneanu;
- „Motivații ale trădării. Cazuri istorice prin perspectiva modelelor de analiză contemporane” - Valentin Stoian, Ioan Codruț Lucinescu;
- „Rusia Sovietică – preocupare majoră a serviciilor românești de intelligence în primii ani ai perioadei interbelice (1918 – 1924)” - Ioan Codruț Lucinescu;
- „Afanasie Moruzov, marele spion uitat” - Sorin Aparaschivei.

La finalul dezbaterii, participanții și organizatorii au decis demararea unui program comun pentru consolidarea anumitor direcții de cercetare științifică a istoriei, tradiției și valorilor activității de informații pentru securitatea națională, urmând ca detaliile să fie stabilite ulterior.

EUROSFAT

EUROSFAT este forumul anual de dezbateri europene ce are loc în România începând cu anul 2013. Scopul evenimentului este de a aduce împreună politicieni, reprezentanți ai societății civile și ai mediului de afaceri, experți și cetățeni pentru a dezbate asupra celor mai importante teme de pe agenda europeană, astfel facilitând poziționarea actorilor români în cadrul UE. Acest forum internațional de dezbateri este organizat de Europuls sub patronajul Parlamentului European, al Comisiei Europene și cu sprijinul, în acest an, al Președinției Olandeze a Uniunii Europene.

Ediția din acest an a evenimentului, organizată la Hotelul JW Marriott din București, în data de 6 mai 2016, a reunit peste 700 de participanți. Principalul subiect din acest an s-a axat asupra viitoarei președinții a Uniunii Europene din 2019 pe care o va deține România și se va încerca să se găsească un răspuns la întrebarea: Este România pregătită pentru examenul de maturitate în UE? Printre principalii vorbitori s-au numărat: Dacian Cioloș, *Primul Ministru al României*, Angela Filote, *Șeful Reprezentației Comisiei Europene în România*, Stella Roner-Grubanciuc, *ambasadorul Țărilor de Jos în România*, Raluca Prună, *Ministrul Justiției*, Willeke Slingerland – *cercetător, Universitatea de Științe Aplicate Saxion, Olanda*, Laura Ștefan – *expert anticorupție, Expert Forum*, Mircea Geoană – *Președinte, Institutul Aspen din România*, Dean Thompson – *Șef Adjunct de Misiune, Ambasada SUA la București*.

În cadrul acestei ediții, Europuls a lansat un nou proiect intitulat „Platforma de Sprijin RO2019”, care se va constitui într-o structură formată din reprezentanți ai societății civile și ai instituțiilor implicate în pregătirea Președinției Române a Consiliului din anul 2019. Scopul acestei Platforme va fi acela de a sprijini eforturile României în pregătirea Președinției, oferind un cadru de dezbateri, analiză și schimb de bune practici.

Pentru prima dată de la aderarea sa la Uniunea Europeană, România va asigura Președinția rotativă a Consiliului UE în a doua jumătate a anului 2019. Pe lângă responsabilitățile acestui rol, Președinția va coincide cu mai multe evenimente importante atât în context național cât și european: alegerile pentru Parlamentul European, reînnoirea Comisiei Europene,

alegerile prezidențiale din România, negocierea cadrului financiar multianual și a bugetului UE pentru anul 2020.

La cea de-a 4-a ediție din acest an participanții au putut participa la dezbateri pe teme precum Uniunea Energetică și viitoarea strategie energetică a României, justiția, migrația și refugiații precum și la un documentar cu temă de interes european și o piesă de teatru/atelier cu titlul „In search of Europe”, găzduite în cadrul Eurosfat 2016.

Dezbaterea despre refugiați a avut loc în contextul în care Uniunea Europeană se confruntă cu o provocare majoră din cauza numărului mare de refugiați care sosesc în Europa, în fiecare zi. Expunerea la fluxul de refugiați variază de la o țară la alta, iar sarcina este distribuită inegal. Unele state, cum ar fi Germania, se confruntă cu un număr ridicat fără precedent, în timp ce altele, cum ar fi România, nu simt încă același nivel de presiune. Germania a trebuit să se adapteze până în prezent și a implementat rapid strategii de integrare diferite. Pe de altă parte, ca o țară care nu a experimentat criza refugiaților, România trebuie să facă o evaluare privind modul în care ar trebui să se poziționeze.

Un subiect care a stârnit controverse a fost cel cu privire la „Transatlantic Trade and Investment Partnership” (TTIP). Atelierul dedicat acestei dezbateri a abordat principalele prevederi vizate prin tratatul TTIP dar și stadiul actual al negocierilor. Accentul a fost pus asupra unei analize detaliate a beneficiilor care decurg din tratat, în special asupra comerțului și investițiilor, dar și pe potențialele costuri pentru cetățenii europeni. Această dezbatere era necesară pentru a înțelege mai bine prioritățile de politică comercială ale principalilor actori economici din România și din regiune, precum și beneficiile care decurg din comerțul internațional. Discuțiile au avut ca obiectiv evaluarea rolului tratatului TTIP în promovarea unui model economic de tip 4.0 în relațiile UE - SUA care aduce cu sine transformări pentru toate modulele din cadrul lanțului valoric și necesită un set nou de competențe pe piețele forței de muncă din UE și SUA.

Ediția din acest an a forumului internațional Eurosfat s-a bucurat de o gamă largă de parteneri, fiind organizat sub Patronajul Parlamentului European, al Comisiei Europene și al Președinției Olandeze a Consiliului European. De asemenea a beneficiat de susținerea și cooperarea mai multor ambasade străine în România, a unor organizații ale societății civile, fundații și think-tankuri europene dar și parteneri privați.

Alexandra POPESCU

**„SECURITY IN THE BLACK SEA REGION. SHARED CHALLENGES,
SUSTAINABLE FUTURE” (SBSR) Ediția a III-a**

Departamentul
Securității Naționale

HARVARD Kennedy School
JOHN F. KENNEDY SCHOOL OF GOVERNMENT

În perioada 30 mai - 4 iunie 2016, a avut loc cea de-a treia ediție a programului de formare cu participare internațională „Securitate în regiunea Mării Negre. Provocări comune, viitor sustenabil” (SBSR), organizat de către Serviciul Român de Informații prin Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, în parteneriat cu Harvard University și cu participarea Universității Naționale de Informații (Statele Unite ale Americii).

Desfășurat sub înaltul patronaj al Administrației Prezidențiale a României, SBSR preia și dezvoltă filosofia, misiunea și obiectivele programului regional Black Sea Security, inițiat de Harvard University în 1997. Actualul program vizează promovarea responsabilității și inițiativei actorilor regionali în abordarea provocărilor de securitate specifice regiunii Mării Negre. Ediția din acest an a fost dedicată temei „Forme de putere convergentă în regiunea Mării Negre. Gândire de forță, acțiune inteligentă”, focusându-se cu preponderență asupra dinamicii raportului de putere hard-soft.

Astfel, SBSR și-a asumat ca obiectiv principal schimbul de idei inovatoare și bune practici în gestionarea eficientă a amenințărilor și factorilor de risc la nivel regional, prin dezvoltarea unui fond comun de cunoaștere și de raportare la noii factori de risc din regiune.

Ediția 2016 a programului SBSR a reunit personalități notabile din mediul academic și diplomatic internațional. Dezbaterile s-au concentrat pe identificarea mecanismelor de putere soft, hard, smart și a tiparelor de proiecție a forței în Regiunea Extinsă a Mării Negre. Într-un număr record pentru edițiile SBSR, participanții au expus o varietate de perspective politice, academice și diplomatice, punctând elementele cu relevanță în planul securității regionale.

Programul de formare a inclus un exercițiu strategic cu caracter aplicativ, în cadrul căruia participanții au avut ca obiective identificarea elementelor majore care au determinat noua configurație a puterii în plan

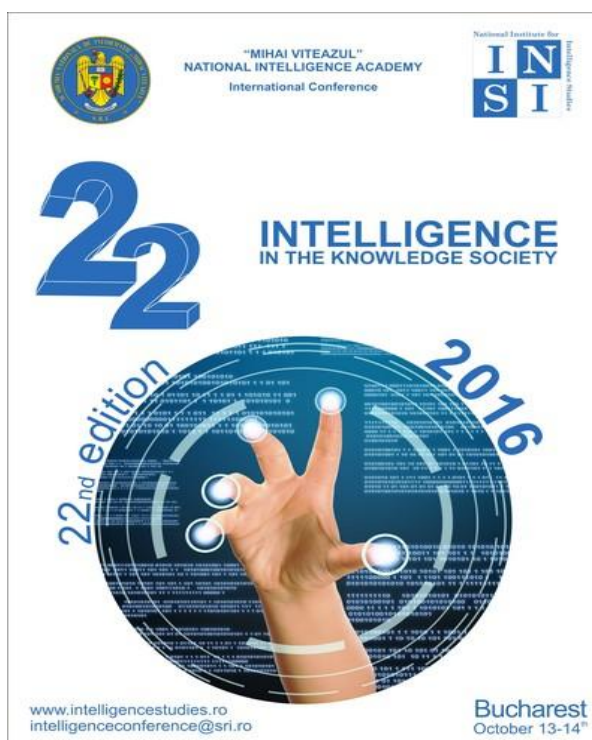
regional, a elementelor ce pot determina schimbări profunde în viitorul apropiat, precum și dezvoltarea unei viziuni strategice regionale.

Evenimentul s-a bucurat de participarea a peste 90 de personalități, lectori și participanți din Armenia, Azerbaidjan, Bulgaria, Franța, Georgia, Grecia, Italia, Marea Britanie, Moldova, Muntenegru, România, Serbia, Statele Unite ale Americii, Turcia, Rusia și Ucraina, acestora adăugându-li-se oficiali de rang înalt ai Uniunii Europene și NATO.

Pentru mai multe detalii legate de manifestare, accesați pagina programului: www.sbsr.ro.

INTELLIGENCE IN THE KNOWLEDGE SOCIETY XXII INTERNATIONAL CONFERENCE

București, 13–14 Octombrie

Primul deceniu și jumătate al secolului nostru confruntă „lumea” securității și intelligence-ului cu provocări majore legate de schimbarea regulilor „jocului”. Amplificarea convulsiilor sociale, agresiunile la adresa securității societăților, fluxurile migratorii masive și imprevedibile, organizații teroriste internaționale precum DAESH sau războiul cibernetic sunt tot atâtea provocări cărora instituțiile de menținere a ordinii sau agențiile de intelligence, dar și diversele comunități trebuie să le facă față. Dacă adăugăm la acest tablou încetinirea creșterii economice la nivel mondial, deficitul de resurse

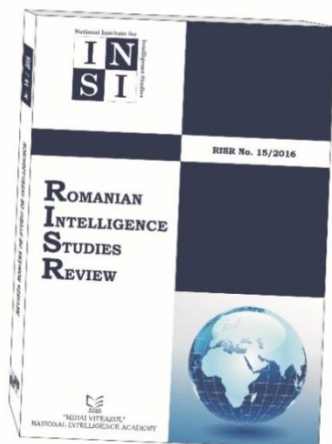
și decalajul de venituri în creștere în întreaga lume, ajungem să înțelegem că asigurarea securității în lumea viitoare nu este o sarcină ușoară, ci mai degrabă o dilemă formată din variabile complexe, interdependente și interconectate.

Mai mult, observăm recrudescența utilizării mecanismelor represive de propagandă și manipulare prin dezvoltarea tehnologiei de supraveghere, comunicare sau informare. Și, de asemenea, în scopul de a răspunde cât mai

eficient acestor probleme, toate acestea trebuie să fie analizate și din perspectiva securității, politicii sau eticii.

Acesta este motivul pentru care a 22- a ediție a Conferinței *Intelligence in the Knowledge Society* (IKS) își propune să identifice și prezinte perspective multi și inter - disciplinare privind interacțiunea, întrepătrunderea și interdependența în creștere exponențială între noile tehnologii, securitate și intelligence. Nu în ultimul rând, conferința va explora modalitățile în care metodele și practicile de securitate și intelligence trebuie regândite pentru a face față agresiunilor asimetrice, din ce în ce mai prezente și mai eficiente din punct de vedere distructiv. Pentru mai multe detalii accesați site-ul <http://www.intelligencestudies.r>

INVITAȚIE LA CONTRIBUȚII Revista Română de Studii de Intelligence

Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” publică, prin Institutul Național de Studii de Intelligence (INSI), Revista Română de Studii de Intelligence, publicație de calitate, indexată în bazele de date internaționale, editată în limbile română și engleză, a cărei apariție este bi-anuală. Scopul jurnalului este de a crea un cadru adecvat pentru dezbaterile academice și o platformă accesibilă cercetătorilor, academicienilor, practicienilor și doctoranzilor deopotrivă. Se dorește, astfel, împărtășirea cunoașterii sub forma articolelor științifice de înaltă calitate,

care au la bază demersuri de cercetare empirică sau teoretică, sub forma studiilor de caz, a metodelor și simulărilor analitice, precum și a recenziilor din literatura de specialitate, cu relevanță pentru domeniul studiilor de securitate și intelligence, cât și pentru alte domenii științifice conexe.

Temele de interes includ, fără a se limita la acestea:

- Paradigme de securitate în secolul al XXI-lea
- Mediul internațional și regional de securitate
- Strategii și politici de securitate
- Cultura de securitate și diplomația publică
- Intelligence în secolul al XXI-lea
- Analiza de intelligence
- Intelligence din surse deschise (OSINT)
- Istorie și memorie în intelligence

Acceptarea și publicarea manuscriselor este condiționată de o recenzie prealabilă. Articolele vor fi selectate pentru publicare în funcție de relevanța pentru tematica revistei, originalitate și corectitudine științifică,

ținând cont în același timp de respectarea normelor de publicare. Materialele care au fost publicate anterior sau acceptate spre publicare în alte reviste nu vor fi incluse în portofoliul RRSI. Recenzarea manuscriselor este realizată de către cel puțin doi recenzori independenți, care dețin expertiză în problematica abordată.

Autorii sunt rugați să urmeze stilul APA de citare. Vă rugăm să vizitați www.apastyle.org, pentru a afla mai multe detalii despre stilul APA, precum și site-ul www.animv.ro, pentru mai multe informații privind condițiile și oportunitățile de publicare.

Termenele limită de trimitere a manuscriselor sunt 1 februarie și 1 iulie. Autorii interesați în publicarea unui articol în RISR sunt invitați să trimită propunerile electronic în format .doc/.docx pe adresa de email rrsi@sri.ro, cu titlul *RRSI propunere articol*.

COLEGIUL REFERENȚILOR ȘTIINȚIFICI

Dragoș ARDELEANU

– lect. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Cristian BARNA

– prof. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Sorin CHIȚU

– expert Serviciul Român de Informații

Cristian CIOBANU

– dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Ella CIUPERCĂ

– conf. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Irena CHIRU

– prof. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Constantin DEGERATU

– prof. univ. dr. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”

Valentin FILIP

– dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Niculae IANCU

– conf. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Ligia LEAUA

– conf. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Sergiu MEDAR

– prof. univ. dr. Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

Karin MEGHEȘAN

– conf. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Veronica MIHALACHE

– conf. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Gabriel NEDELA

– lect. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”

Alina PĂUN

– expert Serviciul Român de Informații

Bogdan PRISECARU

– expert Serviciul Român de Informații

Gabriel SEBE

– lect. univ. dr. Universitatea din București

Marian SEBE

– prof. univ. dr. Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”